

Motion om åtgärder för att minska Stockholm stads problem med gäss

Stockholm är en fantastisk vattenstad och stockholmarna älskar att bada. För att alla stockholmare ska kunna fortsätta njuta av Stockholms vatten måste vi se till att vi tar hand om vårt vatten. Tyvärr blir det allt vanligare att badsugna familjer får avstå från ett dopp för att inte drabbas av magsjuka. Resultaten från vattenprovtagning vid Stockholms strandbad sommaren 2022 visar att 36 procent av alla prover uppvisar ett avvikande resultat. 43 prover av 317 dömde ut vattnet som otjänligt med avrådan från att bada som följd. Stadens strandbad ska inte behöva drabbas av otjänligt vatten och avrådan från bad på grund av att vild sjöfågel, i första hand kanadagäss och vitkindade gäss, uppträder i stora antal kring våra badstränder och förorenar vattnet med sin avföring.

Problemet är inte nytt, men förvärras i takt med att gåspopulationerna fortsätter att öka i omfattning. Miljöförvaltningen skriver i sitt tjänsteutlåtande Dnr 2022-19519 närmast resignerat: ”i dagsläget finns ingen lösning på detta problem”. Samtidigt visar viltforskning som bedrivs vid Sveriges lantbruksuniversitet och Högskolan i Kristianstad på motsatsen.

Europas populationer av vilda gäss har ökat i stor omfattning, till stor del som en följd av EU:s jordbrukspolitik. Flera arter gynnas betydligt av det moderna jordbrukslandskapet. I Sverige har bland annat populationen av grågäss och vitkindade gäss ökat markant. Problemen som de ökande gåspopulationerna för med sig sträcker sig mycket längre än till Stockholms stränder och parker.

Centerpartiet har därför tittat på pågående viltforskning rörande skrämsemetoder av gäss som uppträder i oskördade grödor. Där har användandet av drönare för att skrämja gässen visat sig vara en metod som fungerar. Med hjälp av en drönare kan en person täcka stora områden och effektivt skrämja bort gässen. Metoden bör således testas och utvärderas för att möta gässproblematiken i Stockholm.

Utöver detta anser Centerpartiet att jakten på gäss behöver öka. Trafikkontoret, som ansvarar för viltvården i Stockholm, har fällt ett antal kanadagäss efter beställning från stadsdelarna och vi anser att skyddsjakten ska utökas. Samtidigt skriver Miljöförvaltningen i sitt tjänsteutlåtande Dnr 2022-19519 ”att metoden är inte tillräckligt effektiv då fåglarna flyttar sig till ett annat ställe efter skotten”. Centerpartiet ställer sig frågande till denna formulering. Att skrämja bort gässen från platsen är just vad skyddsjakten i första hand syftar till. Staden bör utöver mer skyddsjakt också ha en mer samlad styrning över natur-, vilt- och fiskevården i Stockholm, som idag är uppdelad mellan flera olika förvaltningar.

Därutöver behövs också en mer generell jakt för att bromsa och minska ökande populationer. Gäss kan många gånger flyga långa sträckor i sitt sökande efter föda vilket medför att de inte sällan uppehåller sig i olika områden långt ifrån varandra under ett och samma dygn. Dessutom är gäss flyttfåglar som emigrerar långt utanför Sveriges gränser under vinterhalvåret. Därför kommer det att behövas krafttag på

nationell nivå och kanske också en gemensam förvaltning tillsammans med andra EU-länder för att möta framtidens utmaningar med fortsatt ökande populationer.

Genom ökad jakt kan vi minska både problemen som fåglarna orsakar i städer och i lantbrukarnas grödor. För stora gässpopulationer hotar dessutom våra ekosystem då viktiga vassar försvinner på grund av för hårt betestryck i vissa sjöar. Stora gässpopulationer är också en fara för flygsäkerheten.

Det finns dock hinder för en ökad jakt. Lagstiftningen släpar efter, dels finns ingen allmän jakttid på vitkindad gås trots en ökad population, dels har skyddsjakten som får utövas på enskilt initiativ försvårats – trots att gässpopulationerna vuxit. Tidigare fick gäss som var en sanitär olägenhet skyddsjagas, idag behöver fåglarna utgöra en hälsorisk vilket försvårar möjligheten för skydds jakt i exempelvis Stockholm. Här måste riksdag och regering göra en förändring som förenklar möjligheterna till jakt på gäss.

Samtidigt som det nationella måste leverera finns det åtgärder vi lokalt kan bidra med. Bland annat att höja statusen för kött från vild gås. Varje dag serveras tusentals måltider i Stockholm stads verksamheter och potentialen att servera mer närproducerad svensk mat och mer viltkött är stor. Viltkött är klimatsmart, näringsrikt och fritt från antibiotika och färgämnen. Det vill vi se mer av på tallriken.

Mot bakgrund av detta föreslås kommunfullmäktige att besluta:

ATT ge trafiknämnden i uppdrag att genomföra en pilot för att med drönare skrämja bort gäss från stränder och gräsytor i närheten av stadens badplatser.

ATT ge kommunstyrelsen i uppdrag att, tillsammans med berörda nämnder i Stockholms stad, aktivt verka för att höja statusen för kött från vild gås genom att servera mer viltkött i stadens verksamheter.

ATT ge berörda nämnder i uppdrag att utöka det pågående pilotprojektet för att servera viltkött på förskolor och äldreboenden i Skärholmen till att omfatta alla stadsdelar.

Stockholm den 28 november 2022

Karin Ernlund (C)

Jonas Naddebo (C)